КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра освітньої політики

Програма підвищення кваліфікації учителів інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» закладів загальної середньої освіти

«ІНТЕГРОВАНИЙ КУРС «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ» У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ (5- 6 КЛАС/ АДАПТАЦІЙНИЙ ЦИКЛ)»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики

(Протокол №8 від 21.09.2026 р.)

Завідувачка кафедри Галина ЛОЇК

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(Протокол №6 від 1.10.2026р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

Розробники: Шиян О. І., професорка кафедри освітньої політики, доктор наук з державного управління, професор.
Напрям підвищення кваліфікації: розвиток загальних і професійних компетентностей відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» від 23.12.2020 №2736
Розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти и від 12. 10. 2022 р. № 904.
Термін дії програми: з 01.02.27 р. до 01.02. 32 р.

Рецензенти: Сороколіт Наталія Стефанівна, професорка кафедри освітньої політики КЗ ЛОР «ЛОІППО», доктор наук з фізичного виховання та спорту, Заслужена учителька України.
Олійник Валентина, консультант, центр професійного розвитку педагогічних працівників м.Львова.

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми для вчителів інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» (5–6 класи) зумовлена необхідністю підготовки педагогічних працівників закладів освіти до забезпечення впровадження нового навчально предмету та здійснення плавного переходу від початкової школи до адаптаційного циклу базової середньої освіти. Наступність між Державним стандартом початкової освіти та Державним стандартом базової середньої освіти у соціальній та здоров'язбережувальній освітній галузі реалізується через відповідність очікуваних результатів вимогам Державних стандартів.

Програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти та враховує вимоги таких нормативно-правових актів: Закон України «Про освіту» (зокрема, стаття 41 щодо системи забезпечення якості); Закон України «Про повну загальну середню освіту»; професійний стандарт керівника (директора) закладу освіти; Концепція «Нова українська школа» та стратегія європейської інтеграції української освіти; постанови Кабінету Міністрів України № 800 та № 1187, що регулюють питання професійного розвитку та ліцензійних умов освітньої діяльності. Навчання базується на принципах наукової обґрунтованості, практико-орієнтованості й варіативності. Завдяки поєднанню системного, діяльнісного та андрагогічного підходів, програма допомагає реалізовувати завдання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі базової середньої освіти.

Зміст програми структуровано відповідно до тем Типової програми підвищення кваліфікації (наказ МОН України від 12 жовтня 2022 року, наказ № 904), з урахуванням Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі, 2020; національної концепції «Освіти для життя», 2025; зокрема «Концептуальних засад соціальної та здоров'язбережуальної галузі», а також міжнародного досвіду відображеного у Європейських рамках компетентностей.

Цільова група: учителі інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» закладів загальної середньої освіти.

Обсяг(тривалість) : 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми: немає.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (очно-дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток загальних і професійних компетентностей вчителів 5-6-х класів для організації навчання, виховання і розвитку учнів засобами інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека, добробут» згідно з Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" та на основі Державного стандарту базової середньої освіти (2020 р.).

Завдання підвищення кваліфікації:

- - Активізувати розвиток значущих професійних якостей вчителів закладів загальної середньої освіти для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі
- - Забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей вчителів для організації навчання, виховання і розвитку учнів та формування цілісного уявлення про соціальну і здоров'язбережувальну освітню галузь.
- - Ознайомити з нормативно-правовою базою викладання у адаптаційному циклі СЗО галузі
- - Поглибити й розширити знання вчителів закладів загальної середньої освіти з теорії і практики навчання, фахових і психолого педагогічних дисциплін, що забезпечує якісні зміни організації освітнього процесу
- - Розвинути вміння використовувати інструменти формувального оцінювання для стимулювання пізнавальної активності учнів та педагогічної підтримки; застосовувати дієві засоби організації ефективних уроків інтегрованого курсу «Здоров'я. Безпека. Добробут» у адаптаційному циклі (5-6 клас).
- -Удосконалити вміння вчителів реалізовувати діяльнісний підхід в освітньому процесі для забезпечення освітніх вимог ДСБСО та обраної МНП інтегрованого курсу, формувати життєві компетентності з питань дотримання безпеки, піклування про здоровя, творення добробуту

учасниками освітнього процесу згідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектору розвитку

- **Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:**

- громадянська (ЗК.01);
- соціальна (ЗК.02);
- культурна(ЗК.03);
- когнітивна (ЗК.04);
- підприємницька (ЗК.05);
- *мовно-комунікативна* (А1);
- предметно-методична (А2);
- інформаційно-цифрова (А3);
- психологічна (Б1);
- емоційно-етична (Б2);
- компетентність педагогічного партнерства (Б3)
- інклюзивна (В1);
- здоровязбережувальна (В2);
- проєктувальна (В3);
- прогностична (Г1);
- організаційна (Г2);
- оцінювально-аналітична (Г3);
- інноваційна (Д1);
- здатність до навчання впродовж життя (Д2);
- рефлексивна (Д3).

Очікувані результати навчання:

- знає основи Державного стандарту базової середньої освіти (ДСБСО) та модельних навчальних програм програми (МНП) галузі, моделює зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання
- застосовує діяльнісний підхід в освітньому процесі для забезпечення освітніх вимог ДСБСО та обраної МНП інтегрованого курсу використовуватимуть інструменти формувального оцінювання для стимулювання пізнавальної активності учнів та педагогічної підтримки ;
- володіє дієвими прийомами організації ефективних уроків інтегрованого курсу «Здоров'я. Безпека. Добробут» у адаптаційному циклі (5-6 клас)

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:
Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання. Результати навчання оцінюються за 100-бальною системою.

Практичне завдання – 40 балів, підсумкове тестування (20 запитань) – 60 балів (правильна відповідь – 3 бали).
У випадку, якщо **пропущено понад 50% навчального часу**, передбаченого програмою підвищення кваліфікації, документ про підвищення кваліфікації **не видається.**

Практичне завдання. Практичне заняття /форум

Завдання практичної	Вимоги	Максимальний бал
1.Моделювання фрагменту уроку інтегрованого курсу «Здоров'я. Безпека. Добробут» у 5 класі з використанням діяльнісного підходу .	Мета**:** Орієнтація на розвиток ключових компетентностей та наскрізних умінь Інтерактивність: Використання рольових ігор, моделювання ситуацій. Зв'язок з реальним життям: практичні вміння	20
2. Розроблення та аналіз завдання для оцінювання результатів навчання учнів.	Завдання для оцінювання до однієї з груп результатів навчання: -«Здоровя» -«Безпека» - «Добробут». Аналіз завдання. Відповідність меті Вікова відповідність Практичність (компетентнісний підхід): Справедливість оцінювання	20

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 5-и модулів та 10-ти взаємопов'язаних тем. Після опрацювання двох модулів передбачено виконання практичних робіт. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 20 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники 100 балів. Прохідний бал – 70. Учасники, які успішно пройшли навчання, виконали практичну роботу та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 30 год, з них 9 год – лекційні заняття, 15 год – практична робота, 5 год – самостійна робота, 1 год – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва теми	Кількість годин			
	Теоретична складова	Практична складова	Самостійна робота	Разом
Модуль 1. Впровадження Державного стандарту на рівні базової середньої освіти у адаптаційному циклі соціальної та здоровязбережувальної освітньої галузі.				
Інтеграційно-мотиваційне заняття. Ознайомлення з програмою. Очікування слухачів.		2		2
Тема 1.1. Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти у адаптаційного циклі.	1	1	1	2
Тема 1.2. Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь ДСБСО (адаптаційний цикл, 5-6 клас)	1	1	1	3
Разом за модулем:	**2**	**4**	**1**	**7**
Модуль 2. Модельні навчальні програми соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі (5-6 клас) як орієнтир впровадження ДСБСО (адаптаційний цикл).				
Тема 2.1. Стандарт і модельні навчальні програми СЗО як стратегія розвитку наскрізних вмінь і формування компетентностей (адаптаційний цикл).	1	2		3
Тема 2.2. Модельні навчальні програми /навчальні програми	1	2	1	4

інтегрованого курсу «Здоровя, безпека та добробут» (5-6 клас).				
Разом за модулем:	**2**	**4**	**1**	**7**
Модуль 3. Ключові підходи , методики і технології в освітньому процесі предметного циклу СЗО галузі (адаптаційний цикл).				
Тема 3.1. Діяльнісний підхід як реалізація особистісно-орієнтованого навчання та компетентнісного потенціалу СЗОГ (адаптаційний цикл).	1	1		2
Тема 3.2. Реалізація інтегративного підходу у навчанні учнів/учениць (5-6 клас).	1	1	1	3
Разом за модулем:	**2**	**4**	1	**5**
Модуль 4. Професійна орієнтація засобами соціальної та здоровя'збережувальної освітньої галузі у адаптаційному циклі.				
Тема 4.1. Професійна орієнтація у контексті реалізації особистісно-орієнтованого навчання та компетентнісного потенціалу СЗО галузі	1	1		2
Тема 4.2. Професійна орієнтація засобами інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» у адаптаційному циклі.		2	1	3
Разом за модулем:	**1**	**3**	1	**5**
Модуль 5. Оцінювання навчальних досягнень учнів (адаптаційний цикл).				
Тема 5.1. Оцінювання навчальних досягнень учнів у соціальній та здоровя'збережувальної освітньої галузі. .	1	1		2
Тема 5.2. Особливості оцінювання інтегрованих	1	1	1	3

курсів та предметів соціальної та здоровязбережувальної освітньої галузі у адаптаційному циклі НУШ: дієві практики оцінювання.				
Разом за модулем:	**2**	**2**	1	**5**
Контрольні заходи (тестування).			1	1
Всього	**9**	**15**	**6**	**30**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Впровадження Державного стандарту на рівні базової середньої освіти у адаптаційному циклі соціальної та здоровязбережувальної освітньої галузі.

1.1. Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти у адаптаційного циклі.

Концепція Нової української школи. Мета і ключові компоненти. Педагогіка партнерства. Ціннісні орієнтири базової середньої освіти. Структура Державного стандарту базової середньої освіти.
Адаптаційний цикл базової середньої освіти: як забезпечити комфортний і ефективний перехід від початкової до базової школи. Навчальний поступ учнівства. Наступність у досягненні очікуваних результатів між ланками й циклами освіти.

Тема 1.2. Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь ДСБСО (адаптаційний цикл, 5-6 клас)

Концептуальні засади соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. Чинники, що зумовлюють на рівні держави, громади та закладів освіти потребу впровадженння СЗО галузі. Вікові особливості молодших підлітків у 5-6 класах.
Нормативно-правова база забезпечення соціальної і здоров'язбережувальної складової освіти. Адаптаційний, предметний та профільний рівень СЗО галузі. Мета та компетентнісний потенціал соціальної та здоровязбережної освітньої галузі, обов'язкові результати навчання учнів у предметному циклі. Розвиток наскрізних вмінь. Структура опису галузі: ієрархія освітніх результатів, розгортання цілей через очікувані результати. Ядро змісту галузі. Специфіка опанування учнями базових знань в межах СЗО. Внутрішньогалузева а міжгалузева інтеграція у предметному циклі.

Модуль 2. Модельні навчальні програми соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі (5-6 клас) як орієнтир впровадження ДСБСО (адаптаційний цикл).

Тема 2.1. Стандарт і модельні навчальні програми СЗО як стратегія розвитку наскрізних вмінь і формування компетентностей (адаптаційний цикл).

Впровадження Стандарту СЗОГ через Модельні навчальні програми. Стандарт і модельні програми як стратегія формування компетентностей і розвитку наскрізних вмінь у предметному циклі. Компетентнісний потенціал та очікувані результати навчання учнів (предметний цикл) Ключові компетентності. Рамки компетентностей. Формування компетентностей з питань дотримання безпеки, піклування про здоровя, творення добробуту учасниками освітнього процесу Розвиток соціальної компетентності.**.** Розвиток наскрізних вмінь у предметному циклі.

Тема 2.2. Модельні навчальні програми /навчальні програми інтегрованого курсу «Здоровя, безпека та добробут» (5-6 клас).

Модельні навчальні програми соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі (7-9 клас) у контексті реалізації ДСБО. Інтегровані курси та предмети галузі (огляд та аналіз, особливості). Визначення послідовності досягнення результатів навчання учнів із навчального предмета (інтегрованого курсу). Види і зміст навчальної діяльності**:** універсальні та спеціальні для СЗО галузі**.** Огляд МНП СЗО галузі у контексті опису навчальної діяльності. Розроблення навчальних програм на основі модельних навчальних програм. Академічна свобода вчителя. Академічна доброчесність.

Модуль 3. Ключові підходи , методики і технології в освітньому процесі предметного циклу СЗО галузі.

Тема 3.1. Діяльнісний підхід як реалізація особистісно-орієнтованого навчання та компетентнісного потенціалу соціальної та здоровязбережувальної освітньої галузі (предметний цикл).

Ключові підходи (особистісно орієнтований, компетентнісний). Реалізація діяльнісного, компетентнісного підходів у навчанні учнів/учениць. Формування життєвих вмінь та компетентностей через вправи, моделювання ситуацій, проєкти, тренінги та дослідження Акцент на «навчанні через дію». Особистісно-орієнтоване навчання: врахування індивідуальних потреб, нахилів, життєвого досвіду та емоційного стану кожної дитини. Компетентнісний потенціал: Перехід від накопичення теоретичних знань до формування компетентностей застосовувати їх у реальному житті для збереження здоров'я, розбудови добробуту та безпеки. Методичний інструментарій діяльнісного підходу.

Тема 3.2. Реалізація інтегративного підходу у навчанні учнів/учениць (предметний цикл соціальної та здоровязбережувальної освітньої галузі). Реалізація інтегративного підходу. Інтегрований курс галузі СЗО «Здоров'я, безпека та добробут». Організація та зміст інтегрованого курсу з формування компетентностей з питань дотримання безпеки, піклування про здоровя, творення добробуту учасниками освітнього процесу. Інтегрований урок. Планування навчальної діяльності на уроці: критерії відбору та оцінка результатів. Співвідношення видів навчальної діяльності, методів і форм. Використання методик і технологій навчання, виховання та розвитку учнів/учениць для досягнення очікуваних результатів навчання та формування ціннісних ставлень.

Модуль 4. Професійна орієнтація засобами соціальної та здоровя'збережувальної освітньої галузі у адаптаційному циклі.

Тема 4.1. Професійна орієнтація у контексті реалізації особистісно-орієнтованого навчання та компетентнісного потенціалу СЗО галузі. Професійна орієнтація у Новій українській школі. Концепція професійної орієнтації. Компетентнісний потенціал СЗО галузі у професійній орієнтації. Формування ключових вмінь, що визначають конкурентоспроможність на ринку праці. Наскрізні вміння (Soft Skills): розвиток критичного мислення, креативності, емоційного інтелекту, командної роботи та лідерства у адаптаційному циклі.

Тема 4.2. Професійна орієнтація засобами інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» у адаптаційному циклі. Методичне забезпечення курсу. Методичне забезпечення професійної орієнтації на уроках інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» у 5-6 класах.
Сутність особистісно-орієнтованого підходу у профорієнтації. Індивідуальна освітня траєкторія. Педагогічна підтримка учнів у пошуку майбутньої діяльності та формування вміння робити свідомий вибір . Розвиток наскрізних компетентностей, необхідних для успішної кар'єри та добробуту. Допомога у подоланні страхів, невпевненості та стереотипів щодо певних професій.

Модуль 5. Оцінювання навчальних досягнень учнів (адаптаційний цикл).

Тема 5.1. Оцінювання навчальних досягнень учнів у адаптаційному циклі СЗО галузі (5-6 клас).

Вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнівства, механізми її забезпечення. Основні види оцінювання результатів навчання учнів: формувальне, поточне, підсумкове.. Оцінювання в концепції НУШ. Формувальне оцінювання:

поняття, мета, інструменти. Критерії оцінювання: зрозумілість, прозорість, вплив на освітню діяльність. Формувальне оцінювання: поняття, мета, інструменти. Групи результатів оцінювання СЗО галузі. Свідоцтво досягнень.

5.2. Особливості оцінювання інтегрованих курсів та предметів соціальної та здоровязбережувальної освітньої галузі у адаптаційному циклі НУШ: дієві практики оцінювання.

Оцінювання як зворотній зв'язок для вчителя та учнів. Суб'єктність учня в процесі оцінювання. Етичні вимоги до процесу оцінювання. Критеріїї та шкали (підходи) оцінювання. Діяльнісний підхід та особливості оцінювання інтегрованих курсів та предметів соціальної та здоровязбережувальної освітньої галузі. Розроблення та аналіз завдань для оцінювання результатів навчання учнів відповідно до ДСБСО (СЗО галузі).

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань.

Практичне завдання № 1 (після опрацювання модуля 1).

Слухач (ПІБ): _____

Заклад освіти: _____

1. Моделювання фрагменту уроку інтегрованого курсу «Здоров'я. Безпека. Добробут» у 5 класі з використанням діяльнісного підходу .
Ключовий виклик: (зв'язок з реальним життям)
Стратегічна ціль: (орієнтація на розвиток ключових компетентностей та наскрізних умінь).

2. Розроблення та аналіз завдання для оцінювання результатів навчання учнів.
- з урахуванням наказу Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2024 року № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»
- умова не повинна мати однозначної відповіді «так» чи «ні». Учень має обґрунтувати свою думку.
- згідно до норм ДСТУ 4163:2020 (правила оформлення документів), Закону України «Про повну загальну середню освіту»

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання.

Модуль 1. Впровадження Державного стандарту на рівні базової середньої освіти у адаптаційному циклі соціальної та здоровязбережувальної освітньоі галузі.

1. Обгрунтуйте чинники, що зумовлюють на рівні держави, громади та закладів освіти потребу впровадженння інтегрованого курсу СЗО галузі у базовій середній освіті.
2. Що спільного / відмінного у основному циклі початкової школи та адаптаційному циклі базової школи?
3. Як забезпечити комфортний і ефективний перехід від початкової школи до базової середньої школи?
4. У чому полягає наступність у досягненні очікуваних результатів між ланками й циклами освіти?
5. Що таке компетентнісний потенціал СЗО галузі ?
6. Які ключові компетентності та наскрізні вміння формують засобами інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» у адаптаційному циклі? Обгрунтуйте
7. Яку роль відіграє компетентнісний потенціал соціальної та здоровязбережної освітньої галузі у адаптаційному циклі?

Модуль 2. Модельні навчальні програми соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі як орієнтир впровадження ДСБСО (5-6 класи).

1. Які критерії якісних Модельних навчальних програм у адаптаційному циклі?
2. Що таке рамки компетентностей?
3. За якими критеріями можна визначити інтегрований курс ?
4. Яку роль відіграє впровадження педагогіки партнерства, встановлення сприятливого соціального та емоційного клімату в ЗЗСО і класному колективі у адаптаційному циклі?
5. Як визначити послідовність досягнення результатів навчання учнів із інтегрованого курсу?.
6. Який алгоритм розроблення навчальних програм на основі модельних навчальних програм?
7. У чому полягає академічна доброчесність реалізації МНП?

Модуль 3. Ключові підходи , методики і технології в освітньому процесі адаптаційного циклу СЗО галузі.

1. Охарактеризуйте діяльнісний підхід як основу реалізації особистісно-орієнтованого навчання.
2. Що означає акцент на «навчанні через дію»?

3. Які ключові компетентності та наскрізні вміння формують засобами інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» у адаптаційному циклі? Обгрунтуйте
4. У якій рамці ключових компетентностей визначені життєві компетентності?
5. Які види діяльності слід застосовувати для ефективного формування життєвих компетентностей.
6. У чому сутність інтегративного підходу при плануванні навчальної діяльності на уроці?
7. Як застосувати інтегративний підхід при формуванні компетентностей з питань дотримання безпеки, піклування про здоровя, творення добробуту учасниками освітнього процесу.

<u>Модуль 4 .</u> Професійна орієнтації у Новій українській школі.

1. У чому полягає особливість професійна орієнтації у адаптаційному циклі засобами інтегрованого курсу галузі СЗО «Здоров'я, безпека та добробут»?
2. Як компетентнісний потенціал СЗО галузі сприяє професійній орієнтації учнівства на завершення базової освіти ?
3. Чому формування ключових вмінь, визначає конкурентоспроможність на ринку праці?
4. Чому розвиток наскрізних компетентностей, необхідний для успішної кар'єри та добробуту?
5. Охарактеризуйте сутність особистісно-орієнтованого підходу у профорієнтації.

Модуль 5. Оцінювання навчальних досягнень учнів (предметний цикл).

1. Охарактеризуйте критерії оцінювання унівства у предметному циклі?
2. У чому полягає формувальне оцінювання: поняття, мета, інструменти.?
3. Як ефективно використовувати критеріїї та шкали (підходи) оцінювання ?
4. У чому полягає моніторинг результатів оцінювання?
5. Навіщо організовувати діагностувальне, поточне та підсумкове оцінювання?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної

ситуації або надзвичайного стану» від 15 березня 2022 р. No 2126 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2126-20#Text
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text.
4. Кабінет Міністрів України. Розпорядження від 07 квітня 2023 р. No301-р Концепція безпеки закладів освіти. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/301-2023-%D1%80#Text
5. Міністерство освіти і науки України. Лист від 15 вересня 2022 р. No1/10258-22 Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році. https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1025729-22#Text
6. НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у Новій українській школі. Указ Президента України від 25 травня 2020 року No 195/2020
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. №898 «Державний стандарт базової освіти». Інтернет ресурс: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text.
8. Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 9.08.2024 № 1120.
9. Про затвердження Концептуальних засад реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї) : наказ Міністерства освіти і науки України від 10.10.2024 № 1451.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1451729-24#Text
10. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988- 2016-p#Text .
11. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ МОН від 29.08.2024 р. №1225. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity .
12. Як оцінювати в НУШ. Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь. https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/otsinyuvannya/metodychnyi-posibnyk-iak-otsiniuvaty-v-nush

Основна література

1. Концептуальні засади соціальної і здоров’язбережувальної освітньої галузі /О. Шиян, Т. Дрожжина, А. Седоченко, Т. Слободян, Т. Плешакова, В. Успенська. Київ : Міністерство освіти і науки України, The World Bank, URTF, 2025. 70 с. URL:

https://educationforlife.mon.gov.ua/osvitnia-haluz/sotsialna-i-zdoroviazberezhuvalna/
2. Безпека під час навчання: рекомендації щодо організації укриття. URL: https://mon.gov.ua/ua/news/bezpeka-pid-chas-navchannya-rekomendaciyi-shodo-organizaciyi-ukrittya
3. Здоров'язберігаючі технології в освіті дорослих / Шиян О. І. // Освіта дорослих : енциклоп. словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка. - Київ, 2014. - С. 159
4. Компетентнісний підхід до забезпечення здорового способу життя у сприятливому екосередовищі : навч. посіб. : рек. МОН України, / [уклад. О. М. Микитюк, О. І. Шиян]. – Львів : ЦПД ЛНУ ім. І. Франка, 2009. – 136 с.
5. Здорова школа : аспекти моніторингу. /[Олена Шиян, Юлія Павлова, Ліліана Кудрик, Наталія Сороколіт, Оксана Микитюк за наук. ред.. Олени Шиян. - Л.: «Літопис», 2010. – 216 с .
6. Здорова школа: сприятливе екосередовище: навч. посіб. / Шиян О.І., Микитюк О.М. // Л.: «Літопис», 2011. – 96с.
7. Здоров'язберігаючі технології в освіті дорослих / Шиян О. І. // Освіта дорослих : енциклоп. словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка. - Київ, 2014. - С. 159
8. Компетентнісний підхід до забезпечення здорового способу життя у сприятливому екосередовищі : навч. посіб. : рек. МОН України, / [уклад. О. М. Микитюк, О. І. Шиян]. – Львів : ЦПД ЛНУ ім. І. Франка, 2009. – 136 с.
9. Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.) https://drive.google.com/file/d/17MwEgus-Ahsa_nbw9OaDIoZrM7wYHGZS/view
10. Шиян О.І. Здорова школа: аспекти управління : [навч. посіб.] / Олена Шиян, Роман Шиян// Л. : ЛДУФК , 2012.- 216 с.
11. Шиян, О. І . Здорова школа: рухова активність. : [навч. посіб.] / Олена Шиян, Наталія Сорокаліт, Ірина Турчик,. *Л.: Кольорове небо*. Кольорове небо, 2013. – 84 с.
12. Шиян Олена, Волощенко Ольга, Дяків Василь, Козак Олександра, Седоченко Алевтина. Здоров'я, безпека та добробут. Підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (2022)
13. Шиян Олена, Волощенко Ольга, Дяків Василь, Козак Олександра, Седоченко Алевтина. Здоров'я, безпека та добробут. Підручник для 6 класу закладів загальноїсередньоїосвіти (2023)
14. Шиян О.І. Проблеми впровадження варіативної складової навчальної програми / Шиян О.І., Кравченко Н.С. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. - Харків, 2012. - № 9. - С. 104 - 107.

15. Шиян О.І., Страшко С.В.. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь у контексті впровадження стандарту нової української школи. ІІІ Міжнародний симпозіум. *Освіта і здоров'я підростаючого покоління,* 2021, вип. 1 Ч.3., С.247

16. Як оцінювати в Новій українській школі. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь / О. Шиян, В. Дяків, І. Василашко, Р.Тіміш, В. Успенська. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2025. 40 с. URL: https://educationforlife.mon.gov.ua/wp-content/uploads/2025/10/szo-ociniuvannia-2025-putivnik.pdf

Рекомендовані джерела

1. «Освіта для життя» (educationforlife.mon.gov.ua) - платформа, що містить актуальну нормативну базу НУШ:
Ключові компетентності https://educationforlife.mon.gov.ua/wp-content/uploads/2025/10/szo-klyuchovi-kompetentnosti.pdf
Наскрізні вміння https://educationforlife.mon.gov.ua/wp-content/uploads/2025/10/szo-naskrizni-vminnya.pdf
Я-орієнтири https://educationforlife.mon.gov.ua/wp-content/uploads/2025/10/szo-ya-oriyentyry.pdf
2. Концепція професійної орієнтації та кар'єрного консультування у системі освіти України на 2025–2030 роки : наказ Міністерства освіти і науки України від 24.11.2025 № 1541. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-kontseptsii-profesiinoi-oriientatsii-ta-kariernoho-konsultuvannia-u-systemi-osvity-ukrainy-na-2025-2030-roky-ta-planu-zakhodiv-z-realizatsii-kontseptsii-profesiinoi-oriient
3. Професійна орієнтація у Новій українській школі. 2020. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/konczepcziya-profori%D1%94ntaczii%CC%88-dlya-gromadskogo-obgovorennya-16_12_20-.pdf
4. DigComp 2.0 — це європейська рамка цифрової компетентності для громадян. https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101254
5. EntreComp (Entrepreneurship Competence Framework). Європейська рамка підприємницької компетентності. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework_en
6. LifeComp (Life Competence Framework). Європейська рамка особистісних, соціальних компетентностей та компетентності «навчання впродовж життя». URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/lifecomp_en